

COMPETENTIEPROFIEL OPLEIDER

2024

Opleiding tot specialist ouderengeneeskunde

SAMENWERKENDE OPLEIDINGEN TOT
SPECIALIST OUDERENGENEESKUNDE NEDERLAND

Inhoud

Inleiding	3
Competentieprofiel opleider	4
Per competentiegebied:	
1 HANDELEN ALS EXPERT	4
2 AGOGISCH HANDELEN	4
3 DIDACTISCH HANDELEN	5
4 SAMENWERKEN	6
5 ORGANISEREN	6
6 PROFESSIONEEL HANDELEN	7
Colofon	8

De opleidingen tot arts verstandelijk gehandicapt, huisarts en specialist ouderengeneeskunde hebben een gezamenlijke basistekst geformuleerd voor het competentieprofiel opleider 2024. Deze sluit aan op het Landelijk Opleidingsplan 2024 van elk van deze drie opleidingen. Aan de gezamenlijke basistekst van het competentieprofiel zijn nog enkele accenten toegevoegd die specifiek zijn voor de eigen opleiding tot specialist ouderengeneeskunde.

Een gezamenlijke basis voor het opleidersprofiel is waardevol omdat de opleiders van de drie medische vervolgoopleidingen dezelfde interprofessionele opleidersprofessionalisering kunnen volgen. Soms zijn zij ook opleider/stagebegeleider voor meerdere van deze opleidingen.

Hierna volgt het Competentieprofiel 2024 voor opleiders van de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde. Deze vervangt daarmee het opleidersprofiel van de CHVG (2008).

Doelen van dit competentieprofiel

- beschrijving van het vakgebied van de opleider in de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde;
- basis voor opleidersprofessionalisering;
- referentiekader voor monitoring en beoordeling van het functioneren van opleiders (in opleiding).

Totstandkoming profiel binnen de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde

- De SOON-implementatiewerkgroep opleidersprofessionalisering adviseerde eind 2023 hoe het opleidersprofiel aangepast zou moeten worden voor aansluiting bij het LOP 2024. Het SOON-bestuur ging daarmee akkoord begin 2024.
- SOON heeft haar voorgestelde aanpassing van het opleidersprofiel gedeeld met het hoofd van de opleiding arts verstandelijk gehandicapt en de programmaleider LOP van de huisartsopleiding.
- Binnen de drie opleidingen volgden in 2024 verschillende feedbackrondes om zowel het opleidersprofiel als docentenprofiel te actualiseren.
- Voor zoveel mogelijk inhoudelijke samenhang van de basistekst voor dit profiel, heeft SOON regelmatig afgestemd met de huisartsopleiding en de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapt.
- Begin 2025 heeft het SOON-bestuur deze versie van het competentieprofiel opleider geaccordeerd.

1 COMPETENTIEGEBIED: **HANDELEN ALS EXPERT**

Handelen conform het competentieprofiel van diens betreffend specialisme.

Handelen als rolmodel voor toekomstbestendige specialisten door zich te verdiepen in nieuwe ontwikkelingen binnen het eigen specialisme en in de relevante maatschappelijke thema's en ontwikkelingen, en deze actief ter sprake te brengen. Dat vraagt adaptiviteit aan wat ontwikkelingen vragen en handelen met enthousiasme voor het eigen specialisme.

Competenties:

1.1 **De opleider is rolmodel voor de verschillende competenties uit het competentieprofiel van diens betreffend specialisme**

- a. maakt bewust gebruik van de eigen voorbeeldfunctie en die van collega's
- b. expliciteert en motiveert eigen kennis en handelen

2 COMPETENTIEGEBIED: **AGOGISCH HANDELEN**

Handelen gericht op het realiseren en onderhouden van een constructief leer(werk)klimaat, rekening houdend met de levens- en carrièrefase van de aios. Dat draagt eraan bij dat aios zich kunnen ontwikkelen tot zelfsturende, vakbekwame professionals.

Competenties:

2.1 **De opleider faciliteert een ontwikkelingsgerichte werkomgeving**

- a. draagt zorg voor een veilig opleidingsklimaat waarbij de opleider respectvol, reflectief en begeleidend is naar de aios
- b. is toegankelijk voor aios bij vragen en problemen
- c. stimuleert dat aios en opleiders/opleidingsgroep gebruik maken van elkaars ervaring en deskundigheid
- d. draagt zorg voor een rijke, ontwikkelingsgerichte werk/leeromgeving
- e. biedt een opbouw van laagcomplexe naar hoogcomplexe leeractiviteiten om de aios te begeleiden in de groei naar steeds meer professionele verantwoordelijkheden en zelfstandigheid o.b.v. sociaal constructivisme
- f. signaleert onveilige situaties in het opleidingsklimaat, brengt deze ter sprake en escaleert indien nodig

2.2 **De opleider bouwt een constructieve opleidingsrelatie op met de individuele aios**

- a. realiseert een omgeving die zowel voor de aios als de opleider uitdagend en veilig is
- b. agendeert de kwaliteit van de opleidingsrelatie in dialoog met de aios

2.3 **De opleider kan omgaan met diversiteit**

- a. stemt af op de eigenheid van de aios in culturele, sociale en ethische zin, en zet de verschillen in als bron van leren
- b. hanteert en bevordert inclusie en gelijkheid van kansen bij het begeleiden en beoordelen van aios
- c. toont respect voor andere waarden en normen, en waardeert andere manieren van reflecteren

2.4 **De opleider stimuleert duurzame inzetbaarheid en levenslang leren van de aios**

- a. houdt rekening met diversiteit in de manier waarop daar invulling aan wordt gegeven

3 COMPETENTIEGEBIED: DIDACTISCH HANDELEN

Didactische handelen is het vermogen om effectieve onderwijsmethoden en -strategieën toe te passen, en kansen tot leren en ontwikkelen in de praktijk te creëren.

Competenties:

3.1 De opleider is transparant over de rollen van de docent en aios

- a. faciliteert en stimuleert het elkaar aan het werk zien en het elkaar daarover bevragen
- b. observeert de aios en geeft gerichte feed-up, feedback en feedforward, al dan niet met gebruik van ontwikkelinstrumenten
- c. staat open voor feedback van aios en docenten
- d. is transparant in verwachtingen en eigen handelen binnen de driehoek met aios en docent
- e. hanteert op een heldere manier kaders, procedures en protocollen zoals afgesproken binnen het opleidingsinstituut

3.2 De opleider realiseert een evenwichtige en uitdagende leer-werkplek

- a. stimuleert en faciliteert voor de aios relevante werkervaringen binnen de inhoudelijke kaders van het LOP
- b. stimuleert en faciliteert dialoog en reflectie over werk- en leerervaringen
- c. stimuleert en faciliteert inter/intraprofessioneel leren in een netwerk
- d. hanteert de verschillende rollen (expert, begeleider, beoordelaar) flexibel en passend bij de werk- en leersituatie
- e. stimuleert het bewust zijn van de maatschappelijke en culturele diversiteit in de samenleving en de invloed hiervan op de beroepsgroep, gezondheid, ziektebeleving en -gedrag

3.3 De opleider begeleidt de individuele aios naar zelfsturend leren in diens opleiding

- a. faciliteert stimuleert het zelfsturend leren in dialoog met de aios en diens docent
- b. bevordert dat de aios zelf verantwoordelijkheid neemt voor diens leerproces
- c. stimuleert de autonomie van de aios door aan te sluiten bij het niveau en het individuele leerproces van de aios en door ruimte te geven voor individuele keuzes en differentiatie o.b.v. de Self-Determination Theorie (SDT)
- d. past flexibel verschillende mate van sturing toe
- e. sluit aan bij de variatie in leerhoudingen en -activiteiten van aios
- f. begeleidt bij het formuleren van leerdoelen en bijbehorende leeractiviteiten
- g. helpt aios weloverwogen keuzes te maken in het (praktijk)onderwijs en het individuele opleidingsschema

3.4 De opleider beoordeelt resultaten en adviseert over de consequenties voor de voortgang

- a. beoordeelt de voortgang en aanpak van het leerproces door de aios en legt deze vast. Focust hierbij op leerbaarheid en professionaliteit
- b. hanteert de eigen subjectiviteit bij het formuleren van oordeel en advies
- c. geeft een beargumenteerd advies over de ontwikkeling van de aios (ontwikkelingsgericht)
- d. spreekt een beargumenteerd oordeel uit over het competentieniveau en vertaalt dit in een advies aan het hoofd over de voortgang van de opleiding (normerend)

4 COMPETENTIEGEBIED: **SAMENWERKEN**

Handelen gericht op realiseren en optimaliseren van de opleiding door structureel en opbouwend overleg tussen alle betrokkenen (collega's, leidinggevenden en eindverantwoordelijken (intern/extern) en personen/instellingen buiten het opleidingsinstituut). Tijdens het opleiden en de leeractiviteiten wordt expliciet aandacht besteed aan interprofessioneel samenwerken.

Competenties:

4.1 **De opleider werkt doelgericht samen**

- a. zorgt voor afstemming en taakverdeling met betrokkenen bij het leren in de praktijk
- b. identificeert problemen in de samenwerking en draagt bij aan (het leren) oplossen van (dreigende) conflicten
- c. neemt verantwoordelijkheid voor de samenhang en continuïteit van het opleiding

4.2 **De opleider stemt het eigen handelen af met de docent(en) en andere betrokkenen bij het opleiden van de aios**

- a. draagt bij aan het functioneren en de onderlinge zichtbaarheid in de driehoek aios-opleider-docent
- b. geeft en bevordert integere en effectieve informatieoverdracht met collega's en docenten over het functioneren van de aios
- c. betreft en ondersteunt het netwerk van de praktijk bij het leveren van bijdragen aan de opleiding

5 COMPETENTIEGEBIED: **ORGANISEREN**

Handelen gericht op het realiseren van randvoorwaarden ten behoeve van de werk-leerplek.

Competenties:

5.1 **De opleider organiseert personeelsinzet, middelen en informatiestromen zodanig dat er efficiënt gewerkt en geleerd kan worden**

- a. organiseert het eigen werk zodanig dat er voldoende tijd en ruimte is voor opleiden
- b. draagt zorg voor de continuïteit in het opleiden van de aios wanneer de opleider zelf niet aanwezig is
- c. biedt ruimte in de opleiding voor bijwonen van en deelnemen aan activiteiten buiten de eigen werkplek tbv de opleiding
- d. bewaakt dat de aios geconfronteerd wordt met patiëntgebonden en niet patiëntgebonden werkzaamheden, die leiden tot gewenste competentieontwikkeling

5.2 **De opleider houdt zich aan de vigerende wet- en regelgeving**

- a. handelt volgens de regelgeving van de CGS voor de eigen opleiding en de regelgeving van het opleidingsinstituut, incl. (lokale) opleidingsplan
- b. handelt volgens wettelijke bepalingen met betrekking tot het opleiden van de aios

5.3 **De opleider creëert binnen de organisatie/praktijk draagvlak voor het opleiden van aios**

- a. borgt de continuïteit in het leerwerkplan van de inrichting/praktijk waar de opleider werkzaam is

6 COMPETENTIEGEBIED: **PROFESSIONEEL HANDELEN**

Handelen gericht op het ontwikkelen van de competenties en de professionele identiteit als opleider.

Competenties:

6.1 De opleider toont zich betrokken bij en verantwoordelijk voor het opleiden

- a. handelt op basis van wetenschappelijke inzichten en 'best practices', met het (lokale) opleidingsplan als leidraad
- b. stelt zich op als ambassadeur van de opleiding
- c. neemt deel aan (maatschappelijke) opinievorming en ontwikkeling van nieuwe inzichten over de opleiding en het vakgebied

6.2 De opleider werkt doelgericht en zelfsturend aan verbetering van het eigen beroepsmatig functioneren

- a. heeft een helder beeld van de eigen waarden en normen, de beroepsopvattingen en ideeën over wat goed onderwijs binnen de opleiding impliceert en kan keuzes hierin expliciteren
- b. gaat het gesprek aan over het eigen functioneren en stelt periodiek de individuele ontwikkelbehoefte vast
- c. werkt op basis van reflectie en verkregen feedup, feedback en feedforward aan de ontwikkelpunten, neemt gericht deel aan opleiderprofessionalisering en evalueert het effect

6.3 De opleider handelt conform de geldende sociale en ethische gedrags- en omgangsregels

- a. respecteert andermans normen en waarden en handelt daarnaar
- b. signaleert en treedt adequaat op bij ongelijkwaardige behandeling van de aios
- c. gaat integer en zorgvuldig om met de eigen invloed op aios, opleiders en collega's
- d. bewaakt de balans tussen betrokkenheid en distantie

Dit Competentieprofiel opleider 2024 is een uitgave van SOON (het samenwerkingsverband van de opleidingen tot specialist ouderengeneeskunde). Daarvoor zijn opleidingsspecifieke accenten toegevoegd aan de gezamenlijke basistekst voor dit profiel die is afgestemd door SOON met de huisartsopleiding en de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten.

Totstandkoming

De volgende personen hebben namens de opleiding tot specialist ouderengeneeskunde bijgedragen aan de tekst van dit competentieprofiel opleider:

- Paul Geelen (Radboudumc)
- Marjolein Kievit (opleider specialist ouderengeneeskunde)
- Beatrijs de Leede (LUMC)
- Marjan Lenderink (opleider specialist ouderengeneeskunde)
- Hester Schreiber (GERION, opleider specialist ouderengeneeskunde)
- Coby Tibben (UMCG)
- Mariëlle van der Velden-Daamen (Maastricht University)
- Anne Marije IJzerman (GERION)
- Anne de Wit (GERION)

De volgende personen hebben namens de opleiding tot arts verstandelijk gehandicapten feedback gegeven:

- Rina Bijleveld (Erasmus MC)
- Annelies Goorhuis (opleider arts verstandelijk gehandicapten)

Vanuit de huisartsopleiding is feedback gegeven door:

- Greetje Sagassar (Huisartsopleiding Nederland)

Redactie & vormgeving: SOON

Acceptatie door bestuur: 11 februari 2025

Datum publicatie: maart 2025

©2025

Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.